

Gesprekshulp

behandel- grenzen

Waarom deze gesprekshulp?

Uw arts wil er alles aan doen om u beter te maken. Maar kan geen garantie geven dat u beter wordt.

En een behandeling kan ook nare gevolgen hebben. Daarom behandelt de arts alleen als u dat echt wilt.

Als uw situatie ineens veel slechter wordt, kunt u misschien niet meer zeggen wat u wil. Daarom is het belangrijk dat u er nu al over nadenkt. Deze gesprekshulp kan u daarbij helpen. Deze gesprekshulp is voor iedereen die misschien in het ziekenhuis wordt opgenomen.

Soms denkt de arts dat de kans dat u een behandeling overleeft te klein is. Dan kan de arts beslissen om niet te behandelen. In dat geval heeft u geen keuze. Dit bespreekt u met elkaar nadat u deze gesprekshulp heeft doorgelezen.

De gesprekshulp gaat over deze behandelingen:

- Intensive care-opname
- Beademen op de intensive care
- Reanimeren
- Geen IC, niet reanimeren

Intensive care-opname

De intensive care (afkorting: IC) is een speciale afdeling van het ziekenhuis voor hele zieke mensen die intensieve zorg nodig hebben. Er zijn speciale verpleegkundigen, artsen en machines waardoor:

- U kunstmatig in slaap kan worden gehouden.
- Uw ademhaling door machines kan worden geholpen.
- Uw bloed gezuiverd kan worden als uw nieren het niet doen.
- Er krachtige medicijnen kunnen worden gegeven als dat nodig is.

Resultaten van een intensive care-opname

Overleven

45 tot 98 van de 100 mensen die op de IC komen, overleven.

De overlevingskans hangt af van bijvoorbeeld de ziekte en de leeftijd.

Mensen liggen gemiddeld 1 tot 2 dagen op de IC.

Herstel na 1 jaar

41 van de 100 mensen die de IC hebben overleefd hebben nog veel lichamelijke klachten bij het doen van hun dagelijkse dingen.

23 van de 100 mensen die de IC hebben overleefd hebben depressieve klachten. Ook kunnen mensen een post-traumatische stress-stoornis krijgen.

Dit betekent dat zij de nare en angstige ervaring van de IC-opname steeds weer opnieuw beleven. Zij worden dan heel angstig of raken in paniek.

Voordeel:

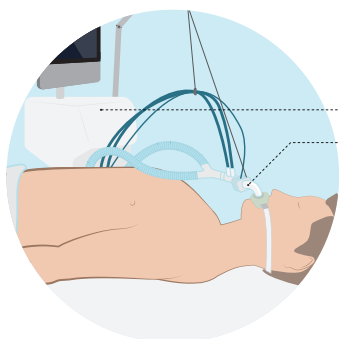
- Intensieve zorg om u in leven te houden, vaak met behulp van machines.

Nadelen:

- Kans om toch te overlijden.
- U kunt erg in de war raken. Dit kan heel angstig zijn voor uzelf en uw familie.
- Uw conditie zal verder achteruit gaan. Misschien wordt u nooit meer 'de oude'.

Beademen op de intensive care

Door uw ziekte kunt u last krijgen met ademen. Uw lichaam krijgt dan niet genoeg zuurstof. Hierdoor kunt u overlijden. Om ervoor te zorgen dat u niet doodgaat, kunnen we u beademen op de IC. U krijgt dan een buisje in uw keel waardoor u zuurstof krijgt (afbeelding). Via dit buisje helpt een apparaat u met ademen. Dit buisje voelt heel vervelend. Daarom wordt u in slaap gehouden tijdens de beademing. Door de beademing gaat uw conditie achteruit. Als u na de beademing weer beter wordt, bent u vaak erg verzwakt en kan het lang duren om uw conditie weer op te bouwen. Misschien wordt uw conditie niet zo goed meer als voor de beademing. Deze behandeling heeft alleen zin als u beter **kan** worden.

Afbeelding: beademing met een buisje in de keel.

Resultaten van beademen op de intensive care

Het herstel duurt lang. Tijdens de beademing worden uw spieren zwakker. Na de beademing moet u daarom lang herstellen. Het kan zijn dat uw spieren niet meer zo sterk worden als voor de beademing.

Mensen die toch al zwak zijn komen misschien nooit meer van de beademing af. Zij overlijden terwijl ze beademd worden.

Heeft u het coronavirus en heeft u beademing nodig? Gemiddeld worden mensen met het coronavirus 2 tot 3 weken beademd. We weten uit China dat 86 van de 100 beademde mensen overlijden. We weten nog niet zeker hoe dit in Nederland is.

De kans op overlijden is groter als u:

- 70 jaar of ouder bent;
- andere ziektes heeft. Bijvoorbeeld overgewicht, nierfalen, longziektes, diabetes of ziektes van het hart en de bloedvaten;
- medicijnen gebruikt die het afweer-systeem verminderen.

Voordeel:

- Door de beademing kunt u in leven blijven.

Nadelen:

- Misschien overlijdt u alsnog tijdens de beademing, of daarna.
- Door de beademing raakt u verzwakt.
- Na de beademing moet u lang revalideren. Misschien wordt u nooit meer 'de oude'.
- Kans op complicaties, zoals een longontsteking of klaplong.

Reanimeren

Let op: na een reanimatie gaat u naar de IC. Als u niet naar de IC kunt of wilt, heeft reanimeren geen zin.

Als uw hart stopt met kloppen, pompt het geen bloed meer door uw lichaam. Dit heet een hartstilstand. Uw lichaam krijgt dan niet genoeg zuurstof. Daardoor raakt u bewusteloos en overlijdt u.

Om een kans te hebben om te blijven leven, kunt u gereanimeerd worden. Dit betekent dat mensen, of een machine, van buiten af op uw borstkas duwen (afbeelding). Zo pompen ze het bloed weer rond. Dit wordt ook wel hartmassage genoemd.

Als de reanimatie lukt, blijft u leven. Na een reanimatie wordt u op de IC opgenomen. U bent bewusteloos en wordt door een machine beademd. Het lichaam kan schade oplopen door een tekort aan zuurstof. Vooral de hersenen zijn gevoelig voor beschadiging door een tekort aan zuurstof. Dit kan er gebeuren na een zuurstof-tekort:

- Niet meer goed kunnen praten.
- Slecht dingen kunnen onthouden.
- Armen en benen niet goed kunnen bewegen.
- Bewusteloos blijven (niet meer bij bewustzijn komen).

Als er veel hersenschade is, heeft u de rest van uw leven veel zorg nodig.

Afbeelding: hartmassage.

Resultaten van reanimeren

Ongeveer 24 van de 100 mensen overleven. U heeft meer kans om te overleven als u jonger bent en verder geen andere ziektes heeft. 13 van de 100 mensen die overleven hebben hersenschade.

Voordeel:

- Kans om te overleven.

Nadelen:

- Kans op gebroken ribben of een klaplong door de reanimatie. U heeft ook kans op een longontsteking.
- Grote kans om alsnog te overlijden na een lange opname in het ziekenhuis.
- Kans op ernstige schade aan uw hersenen. In dat geval heeft u de rest van uw leven zorg nodig.

Niet naar de IC, niet beademen, niet reanimeren

Kiest u samen met uw arts voor geen IC-opname en niet reanimeren?

Op de verpleegafdeling van een ziekenhuis of thuis zal er alles aan gedaan worden om u zo goed mogelijk te behandelen. Met de behandeling proberen we uw klachten minder te maken. U krijgt bijvoorbeeld antibiotica, vocht, zuurstof of medicijnen tegen de pijn of benauwdheid. De behandeling moet ervoor zorgen dat u zich zo comfortabel mogelijk voelt.

Dit betekent dat u kunt overlijden, als de ziekte erger wordt. Dit kan angstig zijn voor uzelf maar ook voor uw vrienden en familie. Denk dan goed na over wat u nog wil doen en met wie. Hierin kan de huisarts, verpleegkundige of ziekenhuisarts u helpen. Als u zich nog goed voelt, kan het fijn zijn om tijd door te brengen met familie en vrienden.

Resultaten van niet naar de IC, niet beademen, niet reanimeren

Zo comfortabel mogelijk leven. Niet zo lang mogelijk.

Voordelen:

- Niet onnodig lang lijden.
- Niet onnodig meer naar het ziekenhuis. Geen pijn en ongemak van extra onderzoeken en behandelingen.
- Als u kiest om niet in het ziekenhuis te blijven, heeft u meer tijd thuis en meer tijd met vrienden en familie.

Nadelen:

- Als uw ziekte erger wordt kunt u overlijden.
- Praten over het levenseinde kan lastig en verdrietig zijn.

	Intensive care-opname	Beademen op de intensive care	Reanimeren	Niet naar IC, niet reanimeren
Wat betekent het?	U krijgt intensieve zorg op de IC.	Via een buisje in uw keel helpt een machine u met ademen.	Van buitenaf op de borstkas duwen als het hart stopt met kloppen.	We behandelen uw klachten. Als uw ziekte erger wordt, kunt u overlijden.
Resultaten	<ul style="list-style-type: none"> • 45 tot 98 van de 100 mensen overleven. • Mensen zijn gemiddeld 1 tot 2 dagen op de IC. <p>Herstel na 1 jaar</p> <ul style="list-style-type: none"> • 41 van de 100 mensen hebben nog veel lichamelijke klachten. • 23 van de 100 mensen hebben depressieve klachten. • Kans op een post-traumatische stress-stoornis.	<ul style="list-style-type: none"> • Lang herstel. • Misschien niet meer zo sterk als voor de beademing. • Zwakke mensen komen misschien nooit meer van de beademing af. <p>Met het coronavirus</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gemiddeld 2 tot 3 weken beademing. • In China: 86 van de 100 mensen overlijden. Nederland: nog onbekend.	<ul style="list-style-type: none"> • 24 van de 100 mensen overleven. • 13 van de 100 mensen die overleven hebben hersenschade.	<ul style="list-style-type: none"> • Zo comfortabel mogelijk leven. • Optimale behandeling op de verpleegafdeling of thuis. Bij pijn en benauwdheid zult u hier ook voor behandeld worden.
Voordelen	Kans om te overleven.	Kans om te overleven.	Kans om te overleven.	<ul style="list-style-type: none"> • Niet onnodig lang lijden. • Niet onnodig meer naar het ziekenhuis en dus geen pijn en ongemak van extra onderzoeken en behandelingen. • Blijft u thuis? Dan heeft u meer tijd met vrienden en familie thuis.
Nadelen	<ul style="list-style-type: none"> • Kans om toch nog te overlijden. • Veel mensen raken in de war. • Conditie gaat achteruit. Misschien wordt u nooit meer 'de oude'.	<ul style="list-style-type: none"> • Kans om toch nog te overlijden. • Kan lang duren voordat u dagelijkse dingen weer kan doen. • Lang revalideren. Misschien wordt u nooit meer 'de oude'. • Kans op complicaties zoals een longontsteking of klaplong.	<ul style="list-style-type: none"> • Kans op gebroken ribben of een klaplong van de reanimatie. • Grote kans om alsnog te overlijden na een lange opname in het ziekenhuis. • Kans op ernstige schade aan uw hersenen. In dat geval heeft u de rest van uw leven zorg nodig.	<ul style="list-style-type: none"> • Als uw ziekte erger wordt kunt u overlijden. • Praten over het levenseinde kan lastig en verdrietig zijn.

Wat is voor u belangrijk?

Voor uw situatie zijn verschillende behandelingen mogelijk. U bepaalt samen met uw arts wat u wel zou willen en wat niet meer. Dit hangt af van wat u belangrijk vindt. En hoe de arts uw kansen inschat. Welke uitspraken passen het beste bij u?

- Ik wil zo lang mogelijk leven. Ook als dat betekent dat ik niet meer de dingen kan doen die ik nu doe.
- Ik kan nu al niet meer alles doen. Ik wil niet dat dit nog verder achteruit gaat.

- Ik voel me nu nog gezond; ook als ik achteruit ga, blijft er voor mij genoeg over.
- Mijn gezondheid laat me nu al vaak in de steek. Ik heb niet veel reserves.

- Mijn leven voelt nog niet klaar. Ik heb er veel voor over om nog langer te leven.
- Ik heb een goed leven gehad. Ik vind het triest als dit eindigt, maar ik heb hier vrede mee.

- Ik kan een lang herstel aan.
- Een lang herstel is te veel voor mij.

- Ik wil heel graag langer leven en daarom accepteer ik de risico's en ongemakken van een behandeling.
- Ik leef liever zo comfortabel mogelijk, ook al is dat dan misschien wat korter.

Uw voorkeur

U heeft nagedacht over de voordelen en nadelen van de behandelingen. Misschien weet u al wat u wel zou willen en wat niet meer. Geef hieronder uw voorkeur aan. Samen met uw arts maakt u straks de uiteindelijke keuze.

IC-opname:

- wil ik wel
- wil ik niet
- ik weet niet of ik het wil

Beademen op de intensive care:

- wil ik wel
- wil ik niet
- ik weet niet of ik het wil

Reanimeren:

- wil ik wel
- wil ik niet
- ik weet niet of ik het wil

Uw mening

We willen de zorg in dit ziekenhuis voortdurend verbeteren. Daarom zijn we benieuwd naar uw mening. Deze gesprekshulp gaat over een lastig onderwerp. Heeft de gesprekshulp u geholpen in uw gesprek met de arts? Hoe kunnen we de gesprekshulp verbeteren? Omcirkel het cijfer dat u het beste vindt passen.

Deze gesprekshulp is nuttig.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Dankzij de gesprekshulp weet ik genoeg over de verschillende behandelingen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Met de gesprekshulp kan ik bepalen wat voor mij belangrijk is.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Na het invullen van de gesprekshulp ben ik in staat samen met de arts een beslissing te nemen.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Hoe kunnen we deze gesprekshulp verbeteren?